

Psykisk hälsa i Västra Götaland En sammanställning 2016–2025

Presentation vid möte 2026-01-29

Hur det började

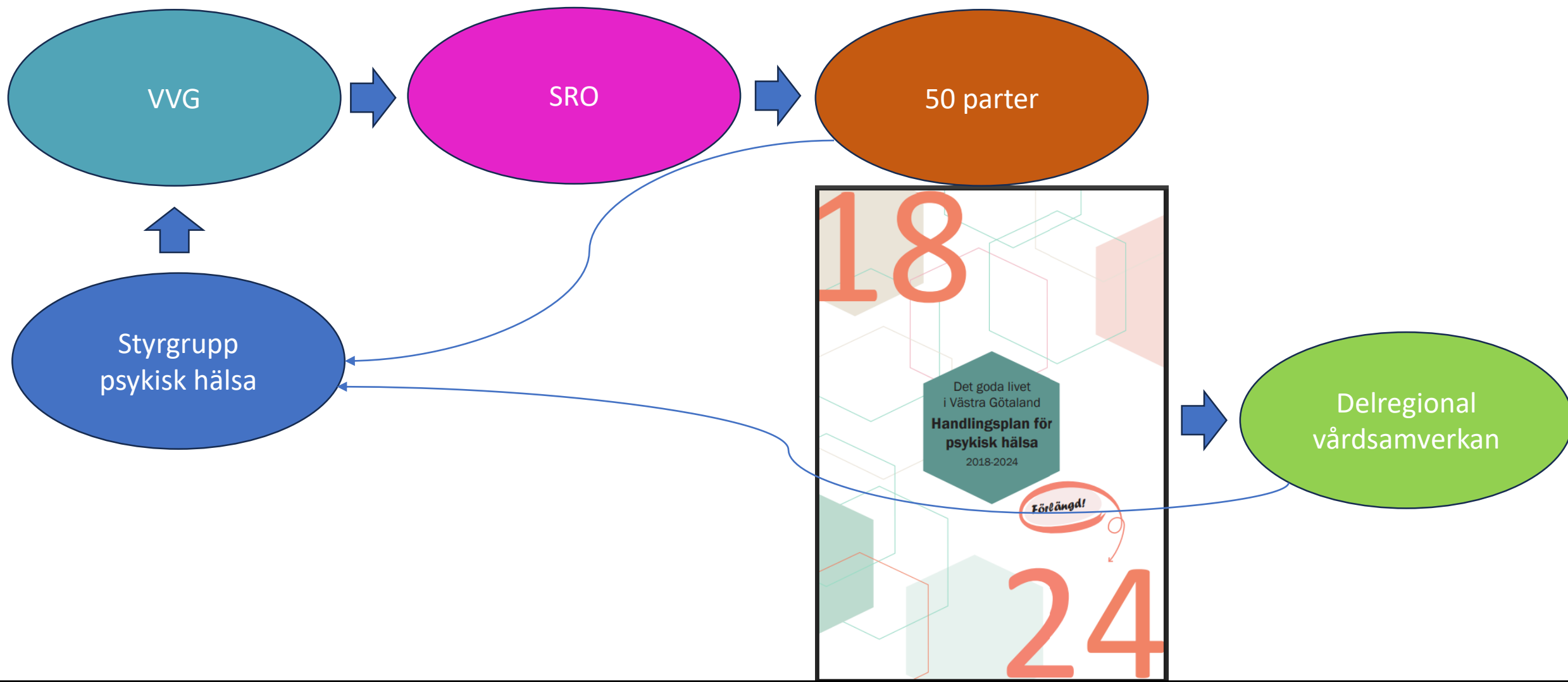
- Strukturerad samverkan länsövergripande sedan 2016.
- Styrgruppen för psykisk hälsa i Västra Götaland bildades och skulle på uppdrag av Vårdsamverkan Västra Götaland, VVG:
 - ansvara för handlingsplan, indikatorer, förslag på medelsfördelning, delregional förankring, återrapportering till VVG och inrapportering till SKR
 - vara interim yta för samverkan inom kunskapsstyrning
- 2017 fattade huvudmännen, efter rekommendation från politiskt samrådsorgan, SRO, beslut om en gemensam handlingsplan för psykisk hälsa för åren 2018–2020.

Handlingsplan psykisk hälsa

- 2017 fattade huvudmännen beslut om gemensam Handlingsplan för psykisk hälsa för åren 2018–2020.
- Förlängdes senare, först till 2022 och sedan till 2024.
- Syftet med handlingsplanens mål, aktiviteter och indikatorer
 - att sätta ljus på frågor där vi ville bli bättre i hela Västra Götaland – utveckla gemensamma insatser med tidig samordning, sömlösa vårdövergångar och en god samverkan.

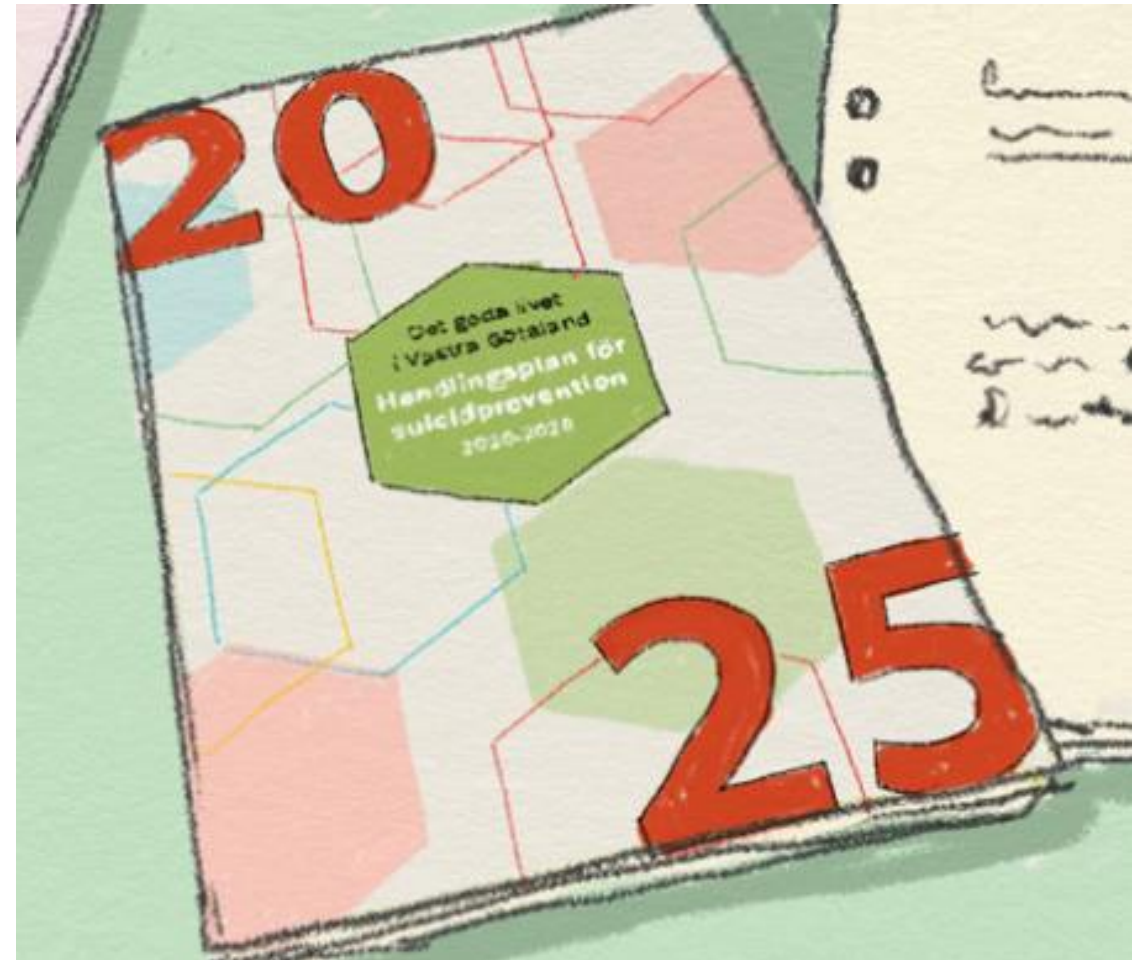
Ställningstagande, beslut, genomförande och uppföljning

Handlingsplan för suicidprevention

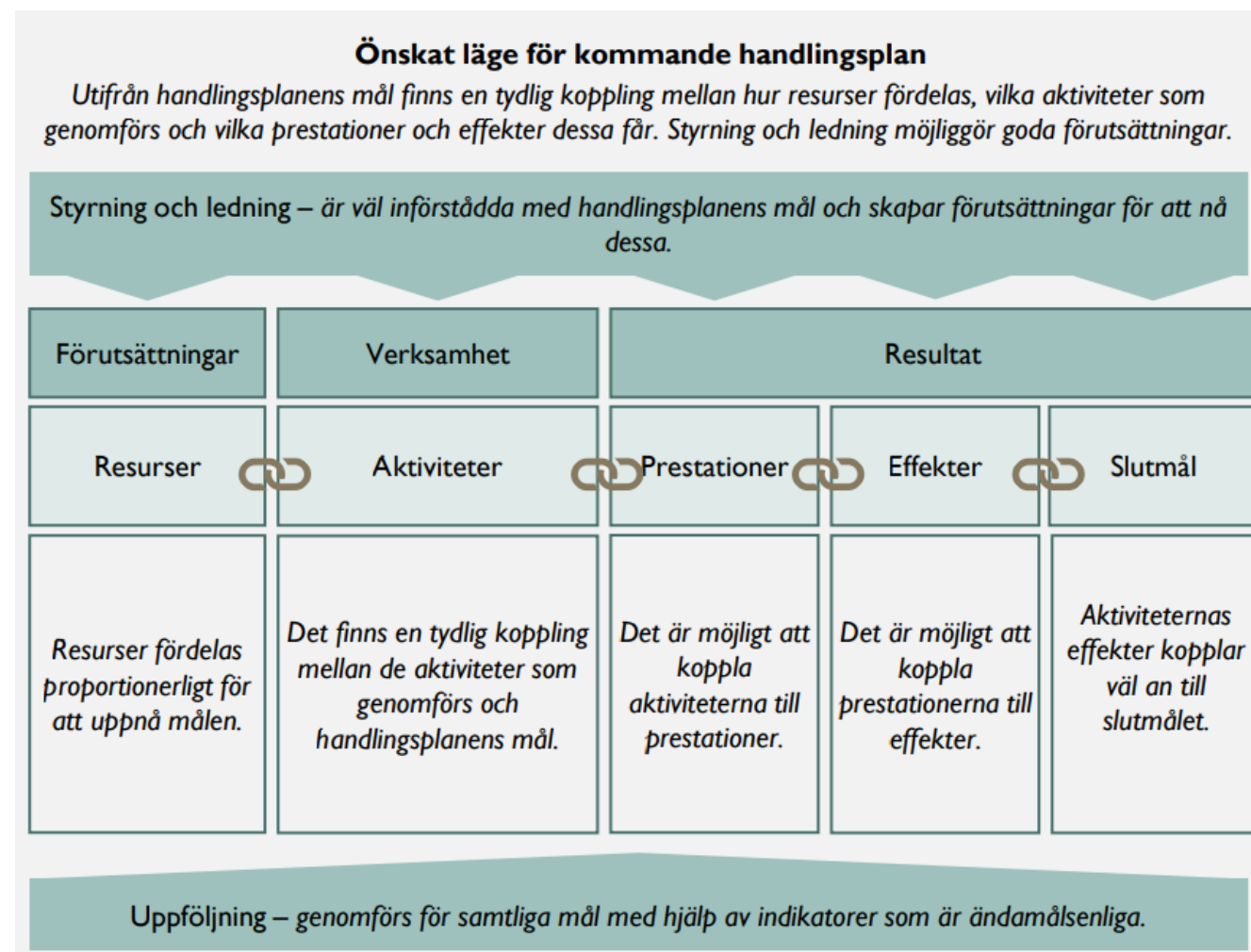
2020 tog VVG ställning även till Handlingsplan för suicidprevention i Västra Götaland 2020–2025.

I maj samma år SRO tog i sin tur ställning på samma vis, och lämnade till huvudmännen att besluta.

Fördjupade analyser 2019 och 2021

Vid den senaste analysen uttrycktes behov att utformningen av nästa handlingsplan skulle vägledas av en tydlig verksamhetslogik – att det utifrån handlingsplanens mål behöver finnas en tydlig **koppling mellan hur resurser fördelas, vilka aktiviteter som genomförs, samt de effekter prestationerna får.**

Inför nationell strategi psykisk hälsa och suicid

- Förlängning av planen **2020-2022**
- Förlängning av planen **2022-2024** för att
 - från 2025 kunna möta den tilltänkta nya nationella strategin på ett bra sätt
 - under tiden arbeta med de utvecklingsområden som den fördjupade analysen hade pekat på – fördelning av medel, organisation, ledning och styrning, aktiviteter inom handlingsplanens mål.

Ändrat uppdrag avseende psykisk hälsa 2023

- Ansvaret för det länsgemensamma arbetet med psykisk hälsa flyttades till kommunalförbunden
 - fler frågor skulle hanteras delregionalt och lokalt, och endast frågor som tjänar på länsamordning ska hanteras gemensamt

Uppdrag om översyn 2024

- Läns-gemensamma dialogerna påbörjades kring hur arbetet framåt skulle se ut
- Uppdrag från direktörerna om översyn av samverkan inom området:
 - kortfattad beskrivning av befintlig organisering och styrning inom psykisk hälsa och suicidprevention i Västra Götaland.
 - kartläggning av nätverk inom psykisk hälsa och suicidprevention nationellt och i Västra Götaland.
 - identifiering av behovsområden/processer där det krävs samverkan mellan kommuner och region, på både delregional och länsövergripande nivå, de kommande åren.
 - framtagande av förslag på struktur för hantering av befintliga statsbidrag inom psykisk hälsa och suicidprevention i Västra Götaland
- Synkroniseras med nationell strategi
- Ta lärdom av tidigare, bevara det som fungerat, och förändra för ett mer strukturerat, förankrat och strategiskt arbete

Vad visade Översynen?

- Avsnitt 1
 - befintlig styrning och ledning, liksom hur statsbidragen har hanterats
- Avsnitt 2
 - befintliga nationella och länsbaserade nätverk inom området
 - vad som inte upplevs fungera utifrån befintlig organisering, avseende såväl förankring, styrning och mandat som genomförande/utförande
 - det främjande och befolkningsinriktade arbetet är för begränsat, och att andra aktörer behöver involveras

Vad visade Översynen?

- Avsnitt 3
 - en sammanfattande målbild och ett antal principer eller huvudinriktningar punktas upp
 - behövs en struktur som ska fungera oavsett om framtida statsbidrag är riktade eller förordningsstyrda
 - beslutmandatet lyfts från vårdsamverkan till parterna
 - ledningsstruktur och att formulera uppdrag för genomförande ska utgå ifrån parterna, kommun och region
 - en nationell strategi kan ersätta handlingsplaner som övergripande styrdokument
 - det "primära" arbetet flyttas till länsdelarna, för att behovsanalys och aktiviteter ska komma närmare invånarna
 - tre behovsområden/processer för de kommande åren
 - Suicidprevention • Barn och unga • Samsjuklighet

Vad visade Översynen?

- Avsnitt 4
 - förslag på struktur för hantering av statsbidrag inom området
 - ökad lokal förankring och ett stärkt hälsofrämjande perspektiv kräver en annan struktur, tydligare uppdrag och uppföljning av effekter
 - behov av fortsatt analys utifrån nationell strategi
 - förslag på struktur för hantering i två steg
 1. de redan identifierade behovsområdena är utgångspunkten för det länsgemensamma och delregionala arbetet under 2025.
 2. varje länsdel, inom kommunalförbund med kommunerna respektive inom VGR, får i uppdrag att genomföra en behovsinventering för att fånga de lokala och länsgemensamma behoven utifrån nationell strategi – men samsyn saknas avseende hur detta ska genomföras
 - förslag hur en länsövergripande styrgrupp (chefsgrupp) med representation från parterna kan formars
 - förslag hur de processer och aktiviteter som beslutas sedan kan utföras av parterna, vårdsamverkan eller civila samhället

Ställningstaganden under 2025

- Den 6 mars 2025 ställde sig det politiska samrådsorganet SRO bakom förslag på fördelning av statsbidrag för 2025, samt att medlen rekvirerades av VGR.
- Den 21 augusti 2025 fick SRO skriftlig information i form av slutrapport Läns-gemensam handlingsplan psykisk hälsa t.o.m. 2024. Man fick också muntlig information om att delregional behovsanalys skulle göras. Dessutom en redogörelse för upplägg för handlingsplan 2025, och tilltänkt organisering. Här framgår vilka länsövergripande gemensamma forum som finns och som tillsatts:
 - Politiskt samrådsorgan SRO
 - Läns-gemensam chefsgrupp psykisk hälsa och suicidprevention – samordnar, leder och tar beslut om prioriteringar i det läns-gemensamma arbetet, och utser även tematiska arbetsgrupper vid behov
 - Läns-gemensam arbetsgrupp psykisk hälsa och suicidprevention – med uppdrag från chefsgruppen att samordna det läns-gemensamma arbetet inom området utifrån beslutade områden – har mandat att identifiera och genomföra aktiviteter utifrån beslutade områden

Överenskommelse 2025

- Sverige Kommuner och Regioner (SKR) och staten har för år 2025 tecknat en överenskommelse om strategiska insatser inom området psykisk hälsa och suicidprevention. **Överenskommelsen ska stödja en strategisk utveckling** i regioner, kommuner och regioner samt kommuner och region gemensamt (länsvis). Huvudmännen får ekonomiskt stöd för att stärka och utveckla sina insatser inom området och för **det gemensamma arbetet att ta fram länsgemensamma handlingsplaner**.
- Fokus ska gå **från aktiviteter till resultat**.
- Den ekonomiska redovisningen av hur medlen från överenskommelsen har använts ska utvecklas.
- Återrapport ska ske 16 mars.
- Stor detaljering.
- Utgå ifrån förhandsversionen.
- Tidigare – en rapport från varje kommun och en gemensam skrivning för vårdsamverkan sammanställd av en från VGR och en från Västkom (baserad på underlag från delregional vårdsamverkan).

[Strategiska insatser inom området psykisk hälsa och suicidprevention - Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner 2025](#)

Handlingsplan 2025

- SRO ställde sig 2025-10-16 (per capsulam) bakom Läns-gemensam handlingsplan för psykisk hälsa och suicidprevention 2025.
- Mål för 2025 var följande:
 - Etablera en långsiktig organisatorisk struktur för det läns-gemensamma arbetet med psykisk hälsa i Västra Götaland, mellan Västra Götalandsregionen och de 49 kommunerna via kommunalförbunden.
 - Färdigställda behovsanalyser i varje delregion och i VGR.
 - Påbörja arbete med framtagning av en läns-gemensam plan för psykisk hälsa och suicidprevention från 2026.
 - Bevara, bygga och bredda tidigare aktiviteter inom ramen för det läns-gemensamma arbetet för psykisk hälsa och suicidprevention.
- Vi har också befintlig Handlingsplan för suicidprevention till och med 2025 som en del.

[Läns-gemensam handlingsplan för psykisk hälsa och suicidprevention år 2025](#)

[Handlingsplan för suicidprevention 2020-2025](#)

Vad uppnåddes 2025 och vad återstår?

- Fördelning av medel i enlighet med överenskommelsen
- Beskrivning av vissa organisatoriska delar
- Regional och delregionala behovsanalyser som visat på gemensamma behov utifrån ett länsperspektiv

- men ingen fastlagd modell för åiterrapportering av statsbidragen och ingen modell för gemensam uppföljning
- men ingen tydlig styrmodell
- men inget uttalat mål/resultat, tidsperspektiv och ingen tydlig utförarnivå

Tilläggsöverenskommelse 2026...

- 2025 års överenskommelse förlängd till att även omfatta 2026.
- Genom överenskommelsen verkar regeringen och SKR för att hela samhällets resurser används i arbetet.
- Fokuserar på **fyra utvecklingsområden som utgår från inriktningen i den nationella strategin** för psykisk hälsa och suicidprevention:
 - genomförande av den nationella strategin
 - insatser som främjar psykisk hälsa och förebygger psykisk ohälsa bland barn och unga
 - utvecklade insatser för personer med komplexa behov med särskilt fokus på samsjuklighet och psykiatrisk heldygnsvård, tvångsvård och rättspsykiatrisk vård
 - stärkt suicidpreventivt arbete.
- För att regioner och kommuner ska få ta del av medlen från överenskommelsen 2026 ska **de prestationskrav som slås fast i överenskommelsen för 2025 uppnås och redovisas**.
- Överenskommelsen för 2026 omfattar 1,32 miljarder kronor. Av dessa medel fördelas 250 miljoner kronor till kommunerna, 548 miljoner kronor till regionerna, 493 miljoner kronor till kommuner och regioner gemensamt samt 29 miljoner kronor till SKR.

[Strategiska insatser inom området psykisk hälsa och suicidprevention 2026 – Tilläggsöverenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner](#)

...och Handlingsplan 2026

- Förlänga utifrån handlingsplan 2025 och...
- ...jobba vidare på en **Länsgemensam inriktning 2026-2034** och styrmodell – inklusive utförare och uppföljning?
- Sätta en generisk fördelningsnyckel?
- SRO tar ställning? Vilka bereder beslutsunderlag?
- Vilken part hämtar hem medel? Tidigare Västkom, nu VGR.

Förbereda underlag för ställningstagande i SRO?

Beslutsunderlag

Länsgemensam handlingsplan för psykisk hälsa för 2026

Förslag till ställningstagande

Det politiska samsrådsorganet, SRO

1. Ställer sig bakom Länsgemensam handlingsplan för psykisk hälsa och suicidprevention 2026.
2. Ställer sig bakom fördelning av medel enligt förslag..

Sammanfattning

Beslutsunderlag

Länsgemensam agenda eller inriktning psykisk hälsa och suicidprevention 2026-2034

Förslag till ställningstagande

Det politiska samsrådsorganet, SRO

1. Noterar informationen
2. Ställer sig bakom Länsgemensam agenda/strategisk inriktning för psykisk hälsa och suicidprevention, som kommer att omfatta perioden.
3. Ställer sig bakom förslag på struktur för... alt. Berednings- och beslutsordning för medel för psykisk hälsa.

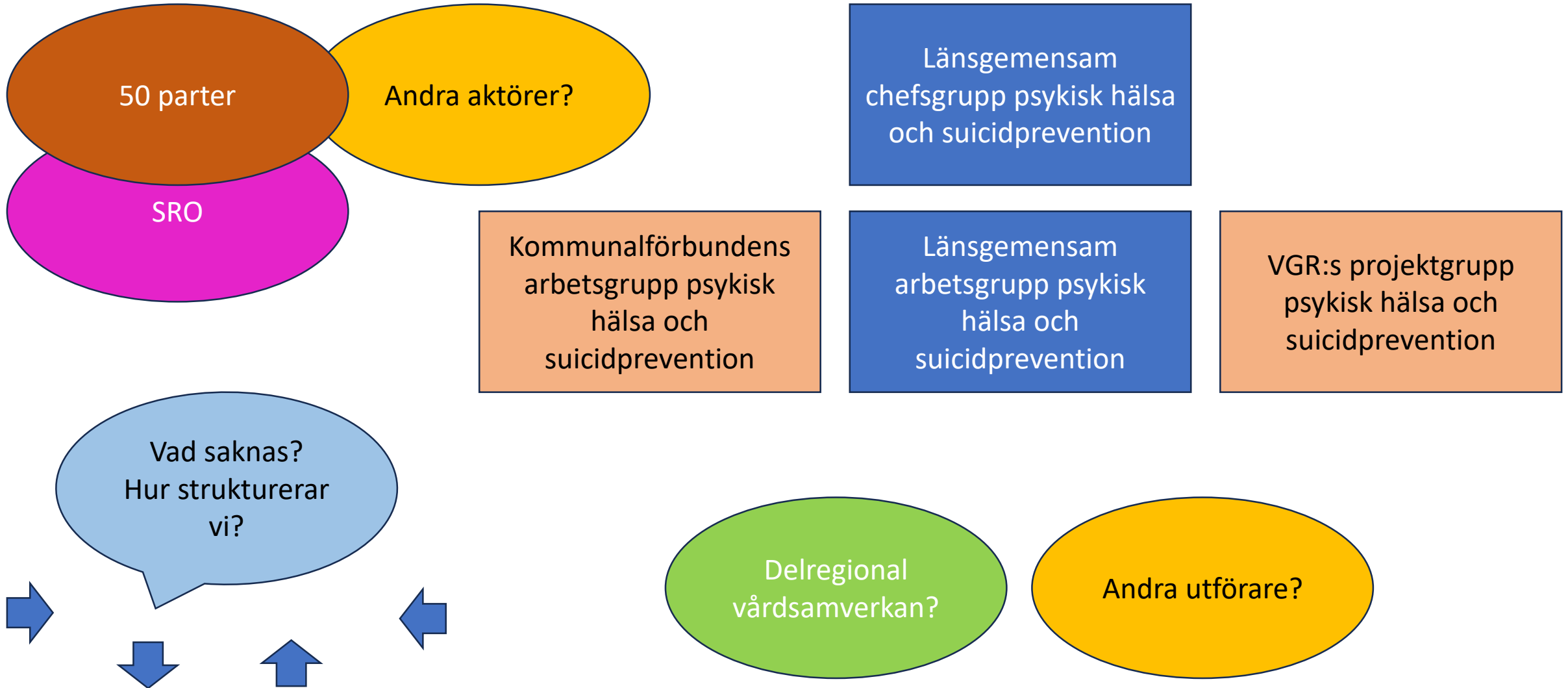
Sammanfattning

ARBETSMATERIAL

Möten i SRO:

19 mars, 4 juni, 24 september, 12 november

Ställningstagande, beslut, genomförande och uppföljning framåt?

Vår gemensamma invånare och våra arenor

Vega

KOMMUNNIVÅ

Beskrivning:

LÄNSDEL/DELREGION

Beskrivning:

LÄNSGEMENSAMT

Beskrivning: